

PLEASE NOTE! THIS IS SELF-ARCHIVED VERSION OF THE ORIGINAL ARTICLE

To cite this Article: Lund, V. (2016) Asukastoimijat tarvitsevat asukastiloja ja rakenteen osallistumiselleen Espoon Keskuksessa. Keski-Espoon Sanomat 4, 9.

URL: http://www.keskiespooseura.fi/images/K_E_S_4_2016.pdf

Asukastoimijat tarvitsevat asukastiloja ja rakenteen osallistumiselle Espoon Keskuksessa

Teksti ja kuva:
Virpi Lund, lehtori
Laurea-ammattikorkeakoulu

Kansalaisten osallistumista tarkoitetaan yleensä yhteisöjen ja yksilöiden aktiivista ja vapaaehtoista toimimista muutoksen aikaansaamiseksi ja vaikuttamista julkiseen päätöksentekoon. Osallistuminen on mahdollista silloin, kun sille on olemassa rakenne, jonka avulla asukkaat voivat olla mukana päättämässä asioista ja saada tietoa. Asukkaiden kokemukseen perustuvan paikallisen tiedon ja toiveiden virtaaminen paikalliseen hallintoon ja asiantuntijätiedon avaaminen asukkaalle auttaa asuinalueiden yhteisessä kehittämässä.

Asukkaiden osallistumista asuinympäristöään koskevien asioiden kehittämiseen tutkittiin 30 asukashaastattelun avulla vuosina 2014-2015 Espoon Keskuksessa. Tulosten avulla saatiin tietoa siitä, mitä asioita asukkaat haluavat kehittää asuinalueellaan, ja miten he toimivat saadakseen äänensä kuuluviin ja ajaessaan itselleen tärkeitä asuinalueeseensa liittyviä asioita. Tässä tutkimuksessa tarkasteltiin asukkaiden suhdetoimijuutta (relational agency), jota selvitettiin osallistumisen aktiivisuuden ja osallistumistapojen avulla. Espoon keskuksen asukkaat voidaan jakaa viiteen asukastoimijatyypin: viihtyvät asukkaat,

katuaktiivit, edustukselliset tiedonvälittäjät, tietävät ja tavoitteelliset aktiivit sekä rakenteiden muuttajat.

Viihtyvät asukkaat tekevät virallisen yhteydenoton, kun jokin asia on huonosti esim. asuntoon liittyvä korjaustarve, hiekoitus- ja aurauspyyntö ja asuinympäristön epäsiisteys. He hoitavat heitä vaivaavat asiat kuntoon puhelinoitolla, joskus jopa kunnanjohtajalle saakka, mutta eivät vaadi suuria muutoksia. Heidän toimijuutensa näyttäytyy epäkohtien kuntoon saattamisena ja pieninä valituksina. Katuaktiivit ovat kaikkien tuntemia, toimivat usein yhdistyksissä ja ottavat toistenkin edun huomioon halutessaan parantaa asuinympäristöään. Suuri osa heistä on vapaaehtoistyössä auttajina, jotka auttavat monia arjen tarpeissa. He kertovat tarvitsevänsä tiloja omalle toiminnalleen tai yhdistyksensä toiminnalle. Edustukselliset tiedonvälittäjät toimivat alueensa päätöksenteossa, ovat tiedon äärellä välittäen sitä moneen suuntaan ja voivat käyttää virallista valtaa sääntöjen puitteissa. He ovat sitoutuneita jonkun ryhmän asioiden ajamiseen ottaen huomioon myös yleisen edun. Tietävät ja tavoitteelliset aktiivit ovat alueella pitkään ja sinnikkäästi vaikuttavia osajia ja tietäjiä. He ottavat selkeästi ja näkyvästi kantaa monimuotoisiin ja ristiriitai-

siinkin asioihin, kritisoivat epäkohtia ja vaalivat oikeudenmukaisuutta. He osaavat liikkua byrokratian koneistossa, heillä on laajat verkostot ja suhteet hyvissä asemissa oleviin henkilöihin eikä heitä voi helposti sivuuttaa. Rakenteiden muuttajat tunnistavat alueen huolia, kuten maahanmuuttajien kotoutumisen haasteita tai alueen nuorten haavoittuvan hyvinvoinnin, jotka he näkevät myös alueen voimavaroina. Heillä on sellaista oikea-aikaista aluetietoutta ja asukasosaamista esim. eri kulttuureista, joiden avulla he voivat neuvotella päättäjien ja virkamiesten kanssa alueen asioista. He pitävät yhtä muiden asukkaiden kanssa laajenevissa yhdistysverkostoissa ja toimivat asukaslähtöisesti kaupungin kumppanina asuinalueen kehittämässä.

Toimijuus on osaamista, pyrkimystä, toisten tunteamista, tietämistä ja ymmärrystä käytettävissä olevista resursseista. Suhdetoimijuus tarkoittaa kykyä työskennellä toisten kanssa ottaen huomioon heidän mieltymyksensä ja yhdistää omat resurssit toisten resursseihin ja vastata näin yhteisiin tarpeisiin. Espoon Keskuksessa asukkailla on paljon paikallista tietoa ja kykyä hyödyntää yhteisöä ja he haluavat osallistua. Erittäin katuaktiivit ja rakenteiden muuttajat pystyivät

Ryhmätyöskentelyä

vaikuttavampaan osallistumiseen, jos he onnistuisivat rakentamaan yhteisen toimijuuden. Tähän he tarvitsevat uudentyyppisiä asukastiloja saadakseen joukkonsa kasaan sekä uudenlaisia hallinnollisia rakenteita osallistumiseen ja kaupunkikumppanuuden rakentamiseen.

Tämän kirjoituksen tiedot perustuvat Espoon keskuksen alueella asuvien asukkaiden haastatteluihin vuosilta 2014-2015. Välittävät Valittavat Verkostot –hanketta koordinoi Laurea-ammattikorkeakoulu ja sen yhtenä tarkoituksena oli tutkia ja kehittää asukkaiden osallisuutta Espoon keskuksen alueen kehittämisessä. ■